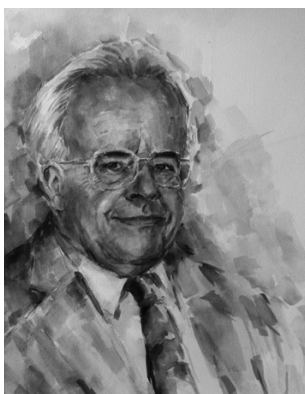

In memoriam

Op 17 november is in Utrecht op 87 jarige leeftijd Prof. Dr. A.H.J. Maas overleden. Toon Maas werd op 27 augustus 1924 geboren. Hij groeide op in het Brabantse Eersel. Na zijn eindexamen aan het gymnasium "Augustinum" te Eindhoven ging hij in 1946 in Utrecht chemie studeren. In 1952 rondde hij deze studie

met succes af, waarna hij gedurende een jaar leraar was aan het Jansenius Lyceum te Hulst.

Van 1954 tot 1988 was hij werkzaam in het Academisch Ziekenhuis te Utrecht. Aanvankelijk was hij als chemicus van het Koningin Wilhelmina Fonds gedetacheerd op het longfunctielaboratorium van de afdeling Longziekten. Vanaf 1959 was hij in dienst bij de Rijksuniversiteit Utrecht als klinisch chemicus van de afdeling Hart- en Vaatziekten en vanaf 1963 gaf hij tevens leiding aan het routine- en experimenteel laboratorium van de Kliniek voor Hart- en Vaatchirurgie. In de jaren zestig was hij samen met Dr. A.H. Holtz klinisch-chemisch adviseur van het Homeopatisch Ziekenhuis te Utrecht. In 1967 promoveerde hij in Utrecht (promotor: Prof. Dr. J.Th.G. Overbeek) op een dissertatie getiteld "Het koolzuurevenwicht in Natriumbicarbonaatoplossingen, liquor cerebrosppinalis en menselijk bloedplasma". Zijn dissertatie illustreerde, dat hij zich had ontwikkeld tot een gedreven wetenschapper voor wie alles, tot in het kleinste detail moest kloppen. Ieder die kennis heeft genomen van dit proefschrift zal zijn geïmponeerd door de vele vergelijkingen met super- en subscripten, asterisken, aangevuld met karakters uit het Griekse alfabet.

Door zijn grote kennis van de analyse van pH, bloedgassen en electrolyten verwierf Toon Maas zowel nationaal als internationaal grote bekendheid. Van 1977 tot 1991 was hij lid en vanaf 1982 voorzitter van het IFCC Expert Panel on pH and Bloodgases. Vanaf 1983 was hij voorzitter van de IFCC European Working Group on Ion Selective Electrodes en van het ECCLS Committee on pH and Bloodgases.

De naam van de IFCC Working Group is inmiddels gewijzigd in IFCC Working Group on Selective Electrodes and Point of Care Testing. Tevens was hij lid van het NCCLS Subcommittee on pH and bloodgases. Toon Maas heeft zich intensief bezig gehouden met de

ontwikkeling van referentiemethoden, referentie- en kwaliteitscontrole materiaal. Meer dan 160 artikelen van hem, merendeels betrekking hebbend op zijn aandachtsgebied; de meting van pH en bloedgassen, zijn gepubliceerd in internationale tijdschriften.

Naast een groot aantal publicaties op het gebied van pH en bloedgasmetingen heeft Toon Maas ook over veel andere onderwerpen gepubliceerd, zoals de digoxinebepaling, de bepaling van 2,3-diphosphoglyceraat, CK en CK-isoenzymen.

Het bestuur van de NVKC heeft aan Prof. Dr. A.H.J. Maas als blijk van waardering voor zijn bijdragen aan de ontwikkeling en profilering van de Klinische Chemie als ondersteunend specialisme de "Gorter en De Graaff"-Prijs1993 toegekend. De prijs werd uitgereikt in april 1994 tijdens het NVKC congres te Veldhoven. Toon Maas had een aanstelling als hoogleraar aan de Technische Universiteit Eindhoven.

Toon had ook een fijne neus voor andere nieuwe ontwikkelingen in het aandachtsgebied cardiologie en cardiochirurgie; kennis die hij opdeed tijdens zijn vele reizen over de hele wereld. Eenmaal terug in zijn laboratorium wist hij medische staf en medewerkers hiervoor enthousiast te maken.

Een aantal (klinisch) chemici heeft o.l.v. Toon Maas onderzoek gedaan en/of in zijn laboratorium kennis gemaakt met de Klinische Chemie: Dr. A.B.T.J. Boink, Dr. J.A. Gimpel, Dr. R. Sprokholt, drs. A.J. Teunissen, Dr. A.H. Veefkind en Dr. J. Zeegers. Voor hen was Toon een leermeester en collega.

Bovengenoemden en andere klinisch chemici in opleiding, voor wie de verplichte publicaties vaak een drempel vormden voor opname in het register van erkend klinisch chemici, heeft hij begeleid bij het tot stand brengen van de vereiste manuscripten.

Toon was geen man van niets-doen. Het raakte hem dat er, na de reorganisatie van de klinische chemie, in het nieuwe AZU geen plek meer voor hem was. Hij zag enorm op tegen het pensioen. Het is daarom niet verwonderlijk dat hij na zijn loopbaan als klinisch chemicus bij het Academisch Ziekenhuis Utrecht in 1988 het diagnostisch bedrijf Eurotrol oprichtte. Het bedrijf wordt nu voortgezet door zijn zoon Bart. Toon was erg trots op het succes van het door hem opgerichte bedrijf. Wij herdenken Toon als een markant klinisch chemicus aan wie we veel dank verschuldigd zijn.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen veel sterkte met het verlies van Toon.

Fons Boink, Ton Teunissen, Eduard Winckers